

GEREKLİ BELGELER

DIŞ TİCARET BELGELERİ

Proforma Fatura

Alıcı ile satışı arasında gerçekleştirilen ön anlaşma niteliğindeki faturalardır. Herhangi bir şekilde ticari nitelik taşımaz ve borç yükümlülüğü doğurmaz. Bir nevi teklif faturası olarak da kabul edilebilir. Akreditifli ithalatlarda, ithalatçının akreditifini açmak için bankaya sunması gereken belgelerden biridir. Ayrıca bu faturalar, numune veya bedelsiz işlemlerde kullanılabilir.

Ticari Fatura

Uluslararası Ticarete; satışın gerçekleşmesiyle beraber tanzim edilmesi gereken faturaya verilen addır. Proformadan farklı olarak, gerçekleşen değerler üzerinden tanzim edilir ve teklif niteliğinde değildir. Ticari fatura, alıcının ad-adres bilgilerinin yanı sıra; mal cinsi, miktarı, birim fiyatları, toplam değeri, teslim ve ödeme şekilleri ile kap, kg. ağırlıkları gibi bilgileri de içermelidirler. İhracat sonrası, ihracatçı tarafından tanzim edilerek alıcının malı ithal etme esnasında gümrüğe ibrazı zorunlu olan bir belgedir; ihracat esnasında ihracat gümrüğüne sunulması gerekmemektedir. Bu faturalar firmaların antetli kağıtlarına da tanzim edilebilmekte olup, firma kaşe ve imzasını içermek zorundadır.

Türkçe Fatura

Türkiye'den yapılan ihracatlarda tanzim edilen bir belge olup, mutlak surette Maliye Bakanlığı'na bildiri yapılan belge üzerine tanzimi zorunludur. Ticari fatura ile aynı tarih ve numarayı alması gereken bu faturanın alıcıya gönderilmesi gerekmez, ancak, ihracat esnasında gümrüğe ibraz edilmelidir.

Konsolosluk Faturası (Consular Invoice)

Konsolosluklarca matbu olarak bastırılmış fatura formatındaki belgelerin satıcı tarafından doldurulup, konsolosluklara onaylatılması suretiyle düzenlenen faturalardır. Birinci işlem sonucu fatura tasdikli faturaya ikinci işlem sonucu belgeye ise konsolosluk faturası denilmektedir.

KARAYOLU TAŞIMA BELGELERİ

FCR (Nakliyeci Makbuzu) (Forwarder's Certificate Receipt) :

Nakliyecinin malları teslim aldığı belgeleyen bir makbuzdur. Bu belge eşyanın mülkiyetini temsil etmez ve ciro edilemez niteliğe sahiptir. Aynı zamanda forwarder özelliğine sahip kuruluşlar da bu belgeyi tanzim edebilirler.

CMR (Karayolu Taşıma Belgesi) :

Kamyonla yapılan taşımalarda Uluslararası niteliği olan "Convention Merchandies Routiers" anlaşması çerçevesinde düzenlenebilen bir taşıma belgesi veya taşıma senedi anlamına gelmektedir. Taşımanın başlaması ile tanzim edilen bir belge olup, kıymetli belge niteliğinde olmadan ciro yolu ile devri mümkün değildir. Karayolunda nakliyecinin sorumluluğu 8,33 SDR'dir. (SDR : Special Drawing Right)

Deniz Konşimentosu (Bill of Lading)

Yükün gemi ile taşınması halinde taşıyıcının kendisi veya acentesi tarafından tanzim edilen, yükleyene verilen malın teslim alındığını ve kararlaştırılan koşullar dahilinde taşınıp, alıcıya teslim edileceğini gösteren; aynı zamanda malın mülkiyetini de gösteren ve kıymetli evrak niteliği taşıyan bir belgedir. Konşimento üzerinde eşyanın cinsi, alıcısı, geminin adı, yükleyici bilgileri yer almalıdır. Ayrıca banka aracılığıyla yapılan yüklemelerde (Vesaik Mukabili, akreditifli işlemler gibi) konşimento banka emrine düzenlenebilir ve şartların sağlanması ile banka tarafından ciro yolu ile gerçek alıcıya devredilebilir. Konşimentolar, emre yazılı olmaları halinde ise (Negotiable B/L); ciro yoluyla devri mümkündür.

Havayolu Taşıma Senedi Hava Konşimentosu (Airwaybill/AWB)

Havayolu şirketlerince düzenlenen ve malları taşınmak üzere teslim alındığını gösteren makbuzdur. Mallar üzerinde tasarruf etme Yetkisi vermez. Varış havalimanında gümrük işleminin tamamlanmasından sonra mallar belgede ismi yazılı alıcıya teslim edilir. Alıcı yerine alıcının bankası adına da düzenlenebilir. Bu durumda banka varış yerindeki havayolu şirketine vereceği yazılı talimatla malları alıcıya teslim ettirir. AWB biri alıcıya, biri yükletene, biri de havayolu şirketine ait olmak üzere 3 orjinal ve 9 kopya olarak düzenlenir. Bankalara ibraz edilen nüsha 3 no'lu yükleten nüshasıdır. (original no. 3 for shipper) Belgede yer alan bilgiler: Uçuş sefer sayısı ve tarihi, malın cins ve miktarı, alıcının adı, yükletenin adı, navluna ait kayıt ve havayolu şirketinin kase ve imzasıdır. Havayolunda taşıyanın sorumluluğu Varşova Konvansiyonu gereği 17 SDR'di

HAMULE SENEDİ (CIM Rail Consignment Note)

Trenle taşımacılıkta kullanılan taşıma belgesi olup "malların demiryolu ile taşınmasına ilişkin uluslararası anlaşma" (Convention Internationale Concernantle Transports Des Marchandises Par Chemins De Fer) - kısa adı CIM - anlaşmasına tabii olarak düzenlenir. Malların mülkiyetini temsil etmez, dolayısıyla ciro edilemez. Demiryolu idaresince belgenin gönderene verilmesi sadece malın bir vagonu doldurması (Full Load) durumu ile kısıtlıdır. Aksi halde, yani bir gönderene ait malın vagon doldurmaması (Less Than Full Load) durumunda demiryolu idaresi hamule senedi vermez. Bu durumda malın bir taşıma komisyoncusuna teslim edilerek ondan nakliyeciyi makbuzu alınması gerekir. Komisyoncular aynı yöne mal gönderen satıcılardan teslim aldıkları malları gruplandırarak vagonları doldururlar ve demiryolu idarecilerinden kendi adlarına hamule senedi alırlar. Dolu vagon karşılığında demiryolu idaresinin verdiği belge hamule senedinin ikinci nüshasıdır. Birinci nüsha (Asıl) mallarla birlikte gönderilir. Mallar, alıcısına, müracaatında ve hüviyet ibrazı karşılığında hamule senedi aranmaksızın teslim edilebilir. Bu nedenle kredili işlemlerde hamule senedinde alıcı olarak bankanın kayıtlı olmasının önemi vardır.

ORDİNO

Ordino; ara konşimentoya göre düzenlenen ve malların kime ait olduğunu ve gümrük ambarında yerini gösteren bir çeşit senettir. Müşteriler bu ordino ve ekinde ana-ara konşimentolar, orijinal fatura, çekli listesi, forwarder'in müşteriye kestiği navlun faturası ile birlikte gümrüğe giderek mallarını çekerler.

SİGORTA POLİÇESİ

Sigorta akdinin belgesi olarak sigortacı tarafından imzalanıp, sigorta ettirene verilen ve her iki tarafın hak ve borçlarını gösteren bir vesikadır.Nama,emre veya hamiline tanzim edilebilir; poliçelerin ciro yolu ile devri de mümkündür.Banka lehine düzenlenmemiş bulunan, vesikalı kredi konulu mallara ilişkin sigorta poliçelerinin beyaz ciro ile bankaya devredilmesi gerekir.Poliçeler ;sigortaya konu olan eşyanın tüm detay bilgileri ile birlikte, taşıyıcı bilgilerini de eksiksiz olarak içermelidirler.Düzenlendiği tarih de dikkat edilmesi gereken önemli konulardan biridir. Bilgilerin kesinleşmiş olması halinde, eşyanın nakil aracına yüklenmesi sonrasında düzenlenen poliçelere kat'i poliçeler denir.İleriki bir tarihe gerçekleşecek mal taşınmasıyla ilgili kat'i sigorta yapılacağına taahhüt edildiği poliçelere ise flotan sigorta poliçeleri denir. Ayrıca global (abonman) poliçeler kapsamında yıllık tüm risklerin garanti kapsamına alınabilmesi de mümkündür.

A.TR DOLAŞIM SERTİFİKASI

AB ülkeleri ile yapılan ticaretlerde serbest dolaşım hakkını gösteren bir belgedir.AB'den AB'ye giden veya herhangi bir 3.ülkeden gelip, gümrüklenen bir eşyanın tekrar bir başka AB ülkesine gitmesi halinde tanzim edilir ve vergi muafiyetinden yararlanılması amaçlı olarak kullanılır. Ticaret Odaları'nca onaylanan ve çıkış gümrükleri tarafından da tasdik zorunluğu şartı taşıyan bu belgelerin geçerlilik süresi 4 aydır.Bu belge aynı zamanda menşeyde ihtiva ettiğinden ayrıca Menşe Şehadetnamesi aranmaz.

EUR.1 DOLAŞIM SERTİFİKASI

EFTA topluluğuna üye ülkelerle yapılan ticaretlerde kullanılan ve hem serbest dolaşım hem de menşe ispatı niteliği taşıyan bir belgedir. (EFTA : Avrupa Serbest Ticaret Alanı)

MENŞE ŞEHADETNAMESİ (Certificate of Origin)

AB dışındaki ülkelerle yapılan ticaretlerde aranılan bir belge olup, menşe,ihtiva eden bir belgedir.Serbest dolaşım belgesi niteliğinde değildir ve herhangi bir şekilde gümrük tasdiği zorunluluğu yoktur.Firma beyanı ve Ticaret Odaları tasdiği yeterlidir. (Onaylanmış Kişi Belgesi'ne sahip firmalar bu belgeyi kendileri tanzim ederler.....)

FORM – A (ÖZEL MENŞE BELGESİ)

GATT çerçevesinde, bazı ülkelerin (özellikle sanayileşmiş ülkeler) gelişmekte olan ülkelere sanayi mallarını ithalatında, bu ülkelerin sanayileşmesine yarar sağlayabilmek amacıyla belirli referanslar sağlayabilmeleri için gerekli olan kullanılan bir menşe türüdür. Gelişmekte olan ülkelere bu anlamda referans sağlayan ülkeler; ABD, Japonya, Yeni Zelanda, Norveç, İsviçre, Kanada, Avustralya, Rusya, Polonya, Çek ve Slovak Cumhuriyetleri'dir.

ÇEKİ LİSTESİ

Sevkiyata konu olan eşyaların ambalajlarına göre içerik ve detaylarını gösteren (kap adedi,ağırlıkları v.s.) listelerdir.Hem alıcının tasnifi açısından büyük yararları olup, hem de gümrüklerde eşyaların adetsel kontrollerine imkan sağlayan bir dökümandır.Gümrükleme işlemleri sırasında gümrüğe ibrazı zorunlu bir belge niteliği taşımaktadır. Spesifikasyon Belgesi Çeki listesinde belirtilen bilgilere mal fiyatları ve mal değerleri de dahil edilerek düzenlenen belgeye bu isim verilir. İthalattan sonra malların dağıtımının yapılmasında yarar sağlaması amacı ile zaman zaman kullanılan bir belgedir. Çeki listesi kadar yaygın değildir.

GÖZETİM BELGESİ

Uluslararası ticarete konu olan eşyanın, kalite ve niteliklerinin istenilen şekilde olup olmadığının bu amaçla kurulmuş özerk kurumlarca tetkikinin yapılarak sonucunda sunulan belgelere verilen addır.Tamamıyla tarafların anlaşması halinde ve isteğe bağlı olarak düzenlenen bir belge olup, özellikle alıcılar açısından mal bedelini transfer etmeden önce eşya hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlama özelliği açısından önemlidir.

A.T.A KARNESİ

Geçerlilik süresi bir yıl olan bu belge, geçici olarak kabul edilecek bir eşya için milli gümrük belgesi yerine kullanılmak üzere düzenlenen bir belge olup, bir tür gümrük belgesi yerine geçmektedir. Bu belgenin temini için, üzerinde eşyanın adı, miktarı ve değeri ile eşyanın ne amaçla ve hangi ülkelere götürüleceği ve karne hamilinin adı bulunan bir dilekçe tanzim edilir. Sonrasında ise Ticaret Odasına başvurulması gerekmektedir. Dilekçe yanında yetki belgesi, imza sirküleri fotokopisi, taahhütname, karne ücreti, eşyanın değerinin %150'si oranında nakdi teminat veya banka teminat mektubu ve mal listesinin de sunulması gerekmekte olup, mal listeleri, malın gideceği ülke için altı, müteakip ülkeler için ikişer nüsha olarak düzenlenmektedir. Karayolu ile yapılacak taşımacılıkta transit geçilecek her ülke için ayrıca ikişer nüsha mal listesinin de verilmesi gerekmektedir. Belgenin her ülkeye girişte ve çıkışta ilgili gümrük mercilerine onaylatılması gerekmektedir. Bu işlemler tamamlanmaz ise, teminatın iadesi mümkün olmamaktadır.